

Prebrano in presejano iz leta 1995

Dragi bralci in bralke Glasnika SED!

Leto 1995 je bilo zaznamovano z mnogimi obletnicami, jubileji in drugimi slavji, o katerih smo v Glasniku že bolj ali manj poročali. Ker se konec leta ponavadi delajo obračuni, bilance in inventure in ker je v navadi, da si v tem času ljudje največ želijo in privoščijo vse lepo tudi drugim, bom na tem mestu pobrala smetano z letošnje etnološke here in nam vsem zaželela vsaj toliko uspehov, novih knjig, posvetovanj, razstav idr., kot se jih je nabralo v tem letu.

Slovensko etnološko društvo je marca 1995 organiziralo medijsko predstavitev knjig, ki so izšle v letu 1994. V kulturno - informacijskem centru v Ljubljani so predstavili 25 monografij, zbornikov in revij. Oktobra 1995 je sledil kongres z naslovom Razvoj slovenske etnologije od Štreklja in Murka do sodobnih etnoloških prizadevanj, ob katerem je izšel tudi obširen zbornik. Enega od odmevov nanj objavljamo v tej številki. Od januarja do decembra se je zvrstilo še pet etnovečerov (vsi so bili v Cankarjevem domu v Ljubljani) ter dvodnevni občni zbor na Muljavi, kjer je Murkovo priznanje prejel Slavko Kremenšek, Murkove listine pa Zvezdana Koželj, Majda Fister in Inja Smerdel.

V letu 1995 je Vito Hazler prejel Steletovo priznanje, Gorazd Makarovič Valvasorjevo nagrado, Milko Matičetov pa je postal akademik. Bernarda Potočnik je dobila študentsko Prešernovo nagrado za svojo diplomsko nalogo Hmeljnik, ki smo jo izdali v knjižni obliki leta 1994 v Knjižnici Glasnika Slovenskega etnološkega društva.

V tem letu so uspešno zagovarjali magistrske naloge Rajko Muršič, Karla Oder in Jože Hudales, doktorski pa Mojca Ravnik in Maja Godina. Izšlo je več kot ducat etnoloških knjig. Naj omenim le nekaj avtorjev: Andrej Dular, Boris Kuhar, Zmaga Kumer, Monika Kropelj, Roberto Dapit, Helena Ložar Podlogar, Gorazd Makarovič, Marija Makarovič (ur.), Borut Brumen, Mirko Ramovš, Karla Oder (ur.)..., pa še Traditiones, Etnolog in tri številke Glasnika SED.

Prav tolikokrat so bile postavljenečasne razstave v pokrajinskih in drugih regionalnih muzejih ter v Slovenskem etnografskem muzeju, ob tem pa še vrsta manjših, vendar ne nepomembnih razstav v času velike noči, ob božiču ter ob drugih priložnostih - v Sloveniji in zamejstvu. Na razstavah so bile predstavljene različne tematike, odvisno od vrste muzeja in dogodka, ki so ga obeležile. Pestrost interesov naj ilustrira nekaj naslovov: Slovenski kozolec, Spomeniki kmečkega stavbarstva na Gorenjskem, Mitologija Žoharjevega Kurenta, Vinarske podobe, Kamniti svet, Škedenjske krušarce, Filmska ustvarjalnost Metoda in Milke Badjura 1926-69, Micarija, Posledehsakdana - etnologovo delo nekoč in danes - od Štreklja in Murka do sodobnih etnoloških prizadevanj, Oblekla in Murka do sodobnih etnoloških prizadevanj, Obleka naredi film, film naredi obleko, Življenje in delo Franceta Kotnika, Kinematograf v Ljubljani in Gorici 1896-1916...

Žal pa smo ob vseh teh naštetih in drugih spodbudnih dogodkih izgubili izjemnega etnologa Nika Kureta, ki je preminil januarja 1995 in čigar delo je v etnoloških logih praktično neponovljivo.

Slovensko etnološko društvo načrtuje tudi v letu 1996 javno predstavitev etnoloških publikacij, ob kateri bo izšla še etnološka bibliografija za leto 1995. V tej številki objavljamo tudi

razpis za Murkovo priznanje in listine. Svoje predloge pošljite najkasneje do 15. aprila 1996. Naprošam vas, da redno pošiljate podatke za kroniko. Pravočasno pošiljajte informacije za obvestila oziroma novice, hkrati pa vas vabim, da do konca februarja pošljete svoje prispevke, ki kakorkoli obravnavajo vizualno dokumentacijo (fotografijo, film, video itd.), saj bo ena od naslednjih številok posvečena prav tej temi.

Pa lepo leto vam želim!

Mojca Ramšak

Glasbeno-folkloristične teme

Že lansko leto, ko se je začelo nekaj "kuhati" med takratno Sekcijo za slovensko glasbeno narodopisje pri ISN pri ZRC SAZU (že samo zaradi tega nemogočega naziva bi bile spremembe dobrodošle!) in Inštitutom za slovensko narodopisje pri ZRC SAZU, smo načrtovali, da bi vsaj s kakšnim prispevkom v Glasniku obeležili te "cepitve in delitve". Potem ko se je Glasbenonarodopisni inštitut (pod novim starim imenom) zares "odcepil" od ISN-ja, pa me je Marko Terseglav - ki je tudi zbral pričujoče prispevke sodelavcev GNI-ja - opozoril, da smo lansko leto pravzaprav spregledali obletnico ustanovitve Maroltovega inštituta (in življenjski jubilej Zmage Kumer). Priložnost za tematski blok v Glasniku je bila torej kot naročena. A to ni edini razlog, da številko posvečamo glasbenim in folklorističnim temam.

Folkloristika - ne le glasbena - je bila v zadnjem obdobju razvoja slovenske etnologije po svoje zapostavljena. Vsaj v tistem obdobju, ko je - v osemdesetih letih - študirala moja generacija, smo pogrešali folkloristične predmete (ravno tako kot antropološke, a to je že druga zgodba). V devetdesetih letih je folkloristika končno (ne najmanj pomemben) del študijskega programa na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo, kar nas lahko navdaja z upanjem, da se bo plodno razvijala. V etnološkem "polju" ali samostojna - to pravzaprav sploh ni pomembno. Pomembno je namreč ("javno" in "strokovno") poznavanje folklorne dediščine.

Zato bomo v naslednji številki Glasnika objavili Unescova Priporočila za varovanje tradicionalne kulture in folklorne. Besedilo jec bilo sicer pripravljeno že za to številko, a se je "zataknilo" pri iskanju najustreznejših prevodov strokovnih in pravnih izrazov. Ker smo imeli preveč gradiva, smo se odločili, da bomo tudi nekaj prispevkov v zvezi z ljudsko kulturo in slovstveno folkloro objavili v naslednji številki, ki bo izšla v marcu.

Ob koncu leta smo pripravili tudi analizo objav v Glasniku za zadnji dve leti in ugotovili, da - v nasprotju s pričakovanji enega od sofinancerjev - objavljamo manj znanstvenih člankov kot strokovnih. Ker je Glasnik publikacija, v kateri objavljamo tako znanstvene prispevke kot strokovna poročila, informacije in različno gradivo (itd.), bi se želeli približati čim bolj uravnovešemu razmerju med "učenostjo", "prakso" in "uporabo". Zato vas še enkrat pozivam, da sodelujete s svojimi prispevki. Edino merilo je "odličnost".

Rajko Muršič